

Наш Лемко

Ч. 17 (89)

РІК IV.

Львів, 1-го вересня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Лемківщині грозить голод.

В наслідок цьогорічної посухи населенню Лемківщини грозить голод. Стан урожаю дуже лихий. Такого злого стану плодів не занотовано тут від кількадесять літ. Дотого половина хліба лежить у полі й гние, бо слота не дозволяє висушити й звести збіжжя. Капусту, карпелі й другі городовини знищили гусениці. Щоб унаслідок голоду не повстали на Лемківщині пошесні недуги, повинні компетентні чинники завчасу прийти з поміччю zagrożеним селам. Зокрема Український Комітет в Америці повинен прислати на відповідні руки більшу грошеву поміч, щоб зберегти наші села перед голодовою морокою. Хто скоро дає, цей двічі дає.

—0—

Тридцять тисяч паломників.

На Маркіяновій Горі з нагоди 100-ліття появи „Русалки Дністрової“.

Щорічне Свято на Білій Горі в Підлиссю, в честь Маркіяна Шашкевича, злучене з появою перед століттям „Русалки Дністрової“.

У святі взяло участь 30 тисяч українських паломників зі всіх сторін З. У. З. З далеких околиць прийшли прогульки взірцево організовані. Лад підчас богослуження вдержували соколи з повіту під проводом доктора Мучія, українця лікаря з Олеськова.

Саме свято почалося в 10 годині привітанням Ексц. українського Єпископа зі Львова, Кир Никити Будки. Здовж, від окремо побудованих вітальних воріт з написом „Витай Владико“ — аж до Маркіянового Хреста, уставився довгий шпалір, зложений з Соколів, Лугів і впорядчиків свята. Посередині цього шпаліру, при вході уста-

вилися оркестри зі Золочева й Олеська, хор українських питомців та українське духовенство Олещини й Золочівщини.

Хор львівських богословів привитав Єпископа гучним „Многая літа“. Після цього під проводом Єпископа похід прямував під звуки оркестри до пам'ятника Маркіяна. Торжественну Хвалу Божу відправив Ексц. Никита в сослужбі дооколичніх оо. Деканів і Парохів. Після Служби Божої коротку промову виголосив Е. Кир Никита, відтак відбулася на могилі Невідомого Стрільця панахида. Була це найзворушливіша частина свята

По святочних відправах відбулася друга частина свята з промовами, співами і т. д. Цим разом на Підлиссі не було крикливих жидівських крамарів.

За 5 злотих будете мати книжку п. н. **ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ**, Ю. Гарновича, **УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ**, І. Бугери, та **СХІДНИМИ МЕЖАМИ ЛЕМКІВЩИНИ**. — Замовляти у Видавництві: „НАШ ЛЕМКО“, Львів, ул. Новий Світ ч. 22.

Наступ на останні українські виховні позиції.

Під таким наголовком писало недавно „Діло“ про стан і положення українських шкіл. По вступних замітках, говорить автор статті І. Г. про злегковаження декларацій, бувшого куратора Гадомського, заборону на дитячі садки.

„Староство в Ряшеві, рішенням з 18 червня 1937. ч. стов. І. 368/37 відмовило дозволу на дитячий садок у Бонарівці, „бо нема потреби закладати там діточий садок“. Староство в Березові, рішенням з 1. липня 1937. ч. пол. 6/49/37 відмовило Повітовому Кругові Рідної Школи в Сяноці дозволу на заснування дитячих садків в українських громадах „делем унікнення розпрушення енергії сполечней“, бо „Т. Ш. Л.“ (Товариство Школи Людовей) зголосило в старостві намір вести літні кольонії в громадах: Лубні, Улючі, Издебках, Глудні, Селіськах, Павлокомі, Вітрилові й Рабівці; „Звйонзек Праци Обивательскей Кобет“ в Невесітці, Кінськім, Яблониці Польській, Темешові й Горошівці. Одночасно „З. П. О. К.“, як також „Кола Господинь Вейскіх“ хотять влаштувати кольонії у Варі, Гута-Поруба, Видрній і Голодне та по інших місцевостях“.

Цікава теж згадка в цій статті, що радіо інформувало, чим займаються польські півколонії. Отже три основні справи. В тих півколоніях: 1) вчать по польськи говорити, 2) вчать по польськи співати й 3) дають тричі денно їсти. („Діло“ ч. 178).

—0—

Хто ширить московсько-жидівську комуну

НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Ще не так давно, були ми свідками, як якась невідома тоді рука закидала наші села комуністичними бібулами. Такі большевицько-жидівські „маніфести“ причіпали якісь темні типи до дверей наших хат, до вікон, до придорожніх дерев, капличок, в одному селі навіть до дверей церкви задів якийсь безбожник таку комунар-жидівську шмату.

Зміст таких „маніфестів“, навіть як на фантазію большевиків, дуже нецікавий — самі безнастанно повторювані теревені, небелиці про українські „буржуазні“ партії, як то вони пішли на службу найзав'язтішого нашого ворога Гітлера, або про нечуваний в світі рай на Україні, під владою большевиків і такі інші дурниці; в цілості заклик до творення на наших землях так званого „фольксфронту“.

Спорити з такою писаниною — очевидно — не будемо, немає з ким і з чим! Задобре знає кожний свідомий українець про цей рай, про ці мільйони наших селян, що померли голодовою смертю на Україні, про наших братів з надсамого кордону, що їх цілими селами вивезли на Сибір, а на їх місці поселили москалів, про ці тисячі-тисячі наших селян, які караються на Соловецьких островах, про ці розстріли, що ніколи не втихають по льохах Г. П. У. — усе це задобре знають усі свідомі українці.

На большевицькі кличі дався там не один „набрати“ в час великої революції, в 1917 і слідоючих роках. За цю помилку заплатив не один у червоному „царстві“ дуже криваво та ще до нині платить. Але бодай не дається вже в такий страшний спосіб ошукувати! Тому то большевики продумали нову штуку — фольксфронт! Що це за звір? Це московська жидо-комуна, бачучи, що на старі вудки вже годі більше ловити рибу, наказала всім жидикам та їхнім прислужникам старатися зеднати всяких соціалістів, радикалів та їм подібних в одну організацію, що її завданням є поборювати націоналізм серед усіх народів. Це дуже хитрий та фарисейський плян. Ані слова згадки немає про те, що цей фольксфронт має бути лише зна-

рядням у руках Москви, що в йому все робиться під диктат комунарів. Що більше! Московська жидо-комуна поручила своїм агентам не вести тимчасом протирелігійної пропаганди, а навпаки, старатися приєднати до цього фронту навіть християнські організації, обріхуючи їх тим, що ніби то національний рух грозить теж і релігії. Такі спроби були у Франції.

Жидо-комуна кличе до обеднання з нею всіх „без ріжниці релігійних переконань“. Подумайте тепер любі Читачі: скільки тисяч вистріляла комуна священників, невинних людей, скільки тисяч церков замінила на протирелігійні музеї, безбожницькі кіна, новопоганські театри, а тут — заклик до всіх „без ріжниці релігійних переконань“. Може протверезилась комуна? Може дозволяє явно вірити в Бога, може перестала криваво переслідувати релігію, коли вона так чемно просить і закликає віруючих у Бога до обеднання з нею?

Та що будемо бавитись у здогади, коли є ясною як сонце річчю, що „людови фронт“ це найновіша большевицька провокація — штука знайти нові жертви, нових шабисгоїв!

Оцих шабисгоїв шукає комуна сьогодні й на Лемківщині. Хто друкує та розкидає большевицькі летючки? Кожний комуністичний процес виявляє цих Мошків, Гершків, Срулів, Абрумів, Ройзів та інших „українців“ з закривленими носами!!! Можемо ще точніше сказати, що большевицькі летючки друкують жидики з Волині, на що вказує велика кількість московських слів і складня. Вони теж, оці жидики є рознощиками такої літератури.

У цій поганій комедії одно є лише сумне для нас: що й на Лемківщині знаходяться наші люди, що служать жидам у цій роботі за шабисгоїв. А шабисгої — це нещасна порода християнських людей, що жидам у печях палять, долівку м'яють, паршивих жидят годують та іншу понижаючу роботу роблять, якої вигідним і хитрим жидам не хочеться робити! Вони й летючки кольпортують!

Брати Лемки! Чи не сором для нас, щоб серед Вас таких гордих

і твердих нашлись шабисгої? Щоб вони помагали жидам ширити отрую по наших селах? Щоб скидали святі образи зо стін? Щоб скиталися наші отуманені хлопці в тюрмах за жидівсько-московські інтереси? Лиш тверезо та довго подумати — чи це чест?

Ще одно. Позірно дивна теж річ, що розкладова комуністична робота сягає своїми коренями аж до — читалень Качковського. Багато нашлося би на це доказів. По цих читальнях недалеко „зеленої смужки“ (чехослов. кордону) можна цікаві річі знайти: газети большевиків „Знамя Росії“ й другі, на куртині в одному селі большевицький серп і молот і т. д. Запитаєте, звідкіля це там береться? — Москвофільство так тужно задивлене в Москву, що затрачує почуття краски — чи біла царська Москва, чи червона большевицька — байдуже! аби Москва! Та ще сумніше, що теперішні дорадники отця Якова Медвецького також з цих кругів та — відай — чи не тримають з комуністами?! Вони самі підривають авторитет і повагу церкви...

Одначе ми кріпко віримо, що так давнього типу як теперішнього большевицького — москвофільство щезне з Лемківщини, бо ця тверда земля не любить штучного погною, в неї багато ще, багато цілющого, рідного, здорового корму...
д-н.

—0—

Слава Лемківщини.

Дня 29 серпня обходитиме Чит. „Просвіти“ у Володзі 30-літній ювілей свого існування. Це одинокое маніфестаційне свято в березівському повіті, а також всеї Лемківщини.

В дні ювілею покажемо, що ми живемо й хочемо жити — бо це свято буде доказом, що й на Лемківщині пливе невсипуща праця для „Просвіти“.

В дні 29. VIII. на ювілей до Володжда. Програма ювілею подана буде на афішах.

За Виділ

Андрусечко Іван.

В. Пелех.

—0—

Ми діти славного, українського народу!...

(Кум Фецьо оповідає кумові Петрові о історичній славі українського народу, та о його ворогах!.. лемківським говором).

— Барс мі ся тота Ваша бісида подобат, штосте мі ей гнеска рано по дорозі повідали!.. — отзиватся кум Петро до кума Феця, як юж оба разом з торгу з Риманова домів ся вертали. — Ішим такої красної бісиди ніколи не почув, так мі она вшитко в голові розяснила!.. Барс мене потішила тота благословенна, сьвата правда, штосте мі ей куме гнеска рано відкрили... **Тота правда, же ми нияки не маскале, але же ми рідни діти великого і славного, українського народу!..**

— То хвала Богу!.. — отповідат му Фецьо. — Дякуйте Богу, же тота велика, сьвата правда так Ваш розум просьвітила і так Ваше серце ушасливила!.. А знаєте Ви, куме, чом так?.. а то так, **бо то наша рідна, прадідівська і правітцівська правда**, котру ріжни запроданці і маскале хотят нам юж од давна з нашого сирця видерті!.. Як хочете, куме, то Вам оповім, яку то сий велику і широку славу і силу наши рідни предки здобули..

— Оповідajte мі зараз, мій дорогий куме і приятелю, што наміряте!.. — отповідат му Петро. —

Бо коли ми діти українського народу, то яби тепер хотів вшитко докладні ся вивідати, што то ся давно в наших сторонах, на нашій рідній, прадідівській, українській землі діяло?!... Яки часи і яки люде ту библи?! —

— Штося діяло?... — продовжат свою бісиду Фецьо. — Тотоби я Вам, куме Петре, ані через два дни вшитко до одного не оповім!.. На тоби треба груби, гісторични книжки читаті, што то їх наши українски вчени писали і довго над тим думати... Бо велика то, богата і красна тота наша гістория, же ей так пильно і коротко переповісті не годен... Але, што знам і штом годен, то повім!.. —

— Ойже ле, повідajte мі камскорі, куме Фецю, дашто з нашої рідної гісторії, — перериват му Петро, — бо мі юж не на жданю, так мі тота Ваша золота бісида серце розіграла!.. —

При тих словах Фецьо зняв сий з голови капилюх, витяг якесі мале фацелича (хусточку) з кишені і повтерав сий лице, голову і чело... Бо соньце барс гріло, адже ся здушив і вода му на тварь виступила... Йо-му ся здавало, же того тепле й ясне сонічко іщі ніколи так мило і весело, як в тот понеділок, в наших

рідних, лемківских горах не сьвітило... Адже смотрит по тих горах наоколо і за хвілю повідат:

— Ці видите тоти гори наши, Петре?... Знайте тото і запам'ятайте сий, мій куме Петре, **же по тих наших українских, лемківских горах, по тім нашим українскім Биськіді, колісі давно, давно славни старо-українски князі, наши бояре, наши славни дружинники ходили!..** Видите, Ви, яке тото соньце ясне і веселе?... Як воно своїм світлом наши гори, наши долини, наши ліси, наши потічки і поля ясно осьвічат?!... **Адже так само колісі давно і наша гісторична слава з Кийова, з над Дніпра, — з Галича, з над Дністра, і з Володимира сьвітила і цілу нашу, правітцівську землю, а так само і наши лемківски гори осьвічала!..** **Наши предки мали свою власну державу, найсильнішу на Сході Європи.** Місто Кийів звалось „Мати українских городів“... Наши князі — таки, як Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Роман Галицкий, Данило, што му Римский Папа королівську корону прислав, Лев, Ярослав Осьмомисл — **то библи правдиви сьвітила нашого українського народу..** І други народи наших предків поважали... Наша княжна Анна Ярославна біла королевою Франції... А і ту в наших околицях, мій милий куме, **лишилися сьліди на-**

І. Ш. Лукавиченко.

Зрадник.

Вночі забрали Грабикового Івана. Перекинули цілу його хату до гори ногами, а потім його забрали і закутого повели у тьму ночі. Не казали, чого шукали у старих перинах, в стрісі поза кроквами, в стайні, в снопах і околатах, поза образами... но — всюди і... нічого не знайшли, а Івана таки взяли і його повели закутого в кайдани, не знати куда...

Мала Наталочка гірко-жялісно плакала, бо недобрі „лани“ скинули її маленьку з ліжка й забрали її тата.

— Де тата? Де тата? — питала мами, а Іваниха тільки заливалася сльозами й успокоювала дитину словами, в котрі сама не вірила..., що зараз тато верне...

Ціле село рекло: це Ланчин Матвій доніс на Івана! Івана взя...

А якже? Івана Грабика поважає ціле село. Іван дораджує всім краще, як сам адвокат; Іван за всіма заступається. Іван веде читальню, кооперативу, повиганяв жидів зі села... Іван..., а він: Матвій що? Звичайний газда! А оба разом у війську служили, а тепер він тут у селі мудрує й Україну буде! Диви на нього!

Пішов Матвій і... наговорив на Івана.

Іде Матвій в поле, ніхто навіть на нього і не гляне, хиба що плюне за ним! А Матвій іде й все бачить...

Оре Матвій у полі, ніхто навіть щастя не побажає. Вийде з церкви, ніхто з ним не привітається. Ходить Матвій, як несвій.

Іваниха копає картоплю. Зимний вітер дме в самі очі, аж сльози качаніють на обличчі. Копає сама, а Наталочка бавиться на межі картоплю.

Матвій вертає з ліса, а Наталочка голосно кричить: „Де тата?

Де тата?“ Пристанув Матвій і глядить хвилину то на дитину, то на Іваниху і важко думає...

— Щастя Боже, сусідко! — сказав врешті.

Іваниха підвелась і сльози обтирає.

— Дай Боже! — відповіла й піднесла кіш з картоплею, щоб усипати до міха. Матвій підійшов ближче і помагає.

— Нема Івана? — питає.

— Ні чутки! — відповідає Іваниха та плаче, а мала Наталочка підбігла до мами й щечече: „тата нема! тата нема!“

Матвій гейби постарівся, він мовчки, згорблений до хати поманджав...

Перед вечером згоріла хата Матвія, а на згарищі знайшли його кости. Сам себе покарав...

Кажуть, що до того злочину впхнула його чорна совість, яку має кожний зрадник свого народу.

шой гісторичної слави... Там наприклад, ди сут тепер Яслиска, там за наших князів мало наше „Високе Місто“ стояті, мурами і валами наоколо обведене... А тепер тоти мури під земляов ся криют... Там наши князі своєю вартівню мали... А місто Риманів от нашого славного, галицького князя Романа свій початок і своєю назвою має!...

Підчас той бесіди наш Петро йшов і нич не гварив, лем слухав. Йому ся здавало, же він дисі по якімсі іншим світі, якби по раю, ходит, та же му ся ноги землі не дотикають. Його тварь то червоніла, то зас блідла. Нарешті так повів:

— Зачекайте но, мій дорогий приятилю!... Так мі проповідате, як даку евангелию... Перервийте дакус, бо не витримам... Бо мі серце то з радості, то зо смутку прасне!... З радості, же в нас так щасливо і так славно колісі било... А зо смутку, дися того вшитко поділо!...

При тих словах обом нашим кумам слези в очах стали і потічками по тварі спливали. Оба зишли з дороги на бік, прилякли сий на коліна і поцілували тоту рідну землю, по котрій наши князі, наши бояре і тивуне, наши рідни предки ходили. Так встали оба і пішли зас на дорогу, котрой в тих давних часах напевні іщі не било. Зближилися юж так меджі ліси, до того місця, што го Пан Біг отступив, ди то того, зачаруване й обгороджене, темно-жовте шатро стоїт!... — Пекби

ті било, бодайс біда щезла, жебис моці не мала!... — подумали сий оба і плюнули в той бік, жеби тота суета камскорі ся от нас спрятала і щезла...

— А диж то хтоді били Маскале?!... — пробісидував Петро. — В тім часі, коли то наши гісторични предки таку славу і силу, такий горнір міджі іншими народами мали?!...

— Маскале?!... — отзиватся Фецьо. — Маскале — то било хтоді, куме, дике, азійско-монгольске племено, то біла темна і дика орда, котра на самій півночі Східньої Европи ся крила... І тота то маскальська орда, мій куме, з іншими, дикими, азійськими ордами на нашу рідну, українську землю напала, нищіла і руйнувала... І так, наприклад, в 1169. році маскальська орда — під комендов свого князя Андрея Боголюбского — зруйнувала Київ і барс дуже наших родимців вигубила!... І тота сама червена нитка через цілу нашу гісторію аж до сепер ся тягне!... Зато я Вам, куме, гнеска рано повідав, же Маскале, або, як їх зовут, „русски“, то наши одвічни вороги, шо наш нарід губили і наш рідний край пустошили... Бівше, як огня, треба ся нам того планного насіння варувати!...

По тих словах сіли сий оба в лісику на траві. Кождий виняв з цаністри (шкіряної торбинки) свою мерендю, жеби ся покріпити, бо їх іщі дальша бісида по дорозі чекала... Ваньо Кролицький.

Мандруймо по рідних селах.

(Докінчення про Велику Росток)

Школа в Ростоді існує вже понад 120 літ. Спочатку се була звичайна хата, в котрій дяк навчав ростокських дітей азбуки. Пізніше за старанням Кузми Мерени, побудовано теперішню, деревляну школу, до якої впроваджено кваліфікованого вчителя. До того часу була вона однокласовою, а тепер, з приростом шкільних дітей, двокласовою.

Одначе хоч так, досить давно існує в Ростоді школа, то проте немало росточанів, з браку заінтересування до позашкільної освіти, по скінченні школи, забуває цілковито азбуку.

В 1913 р. заложено в Ростоді Парохіяльну Читальню, а за якийсь час, по її заложенні, заложено ще чит. Качковського, яка поза устною діяльністю не провадила ніякої ділової праці.

В часі війни мали росточани багато клопотів з хованям своїх добутків перед реквіраціями австріяків і москалів, котрі тягли, що під руки попало.

Сама війна отворила росточанам очі на широкий світ.

З кінцем війни Ростокю проходили Стрільці й старшини українського полку, інтернованого в Новому Санчі.

Хтось перепроводжував їх звідси дальше на схід, де ждали їх ряди свого війська.

Під замігом перепроводжування їх арештувано пізніше мешканця Ростокя — Антона Єдинака, котрий просидів 6 тижнів у тюрмі. Вернув домів хворий на тиф і помер. Казали в тих часах росточани: „будете мати своє“ а на вежі росток-

кої церкви лопотіли наші жовто-блакитні прапори.

З того часу, ростокьку темряву продирали шо раз то ясніші лучі нашого світла.

В 1927 р. росточани з власної волі й охоти за парохування о. Михайла Бубняка заложили в Ростоді читальню „Просвіти“, до якої вписалося 41 членів і, хоч члени читальні стали ділитися на тих, шо хотіли більше забав, і тих, котрі хотіли більше книжок то проте читальня, за час свого існування, дала кількадесять переставлень, вела живе виписування книжок, поширяла пресу. словом, — слово: „український“ зробила в Ростоді не страшним.

В кілька місяців по заложенні читальні заложили росточани, у своїй Ростоді, першу в новосандецькому повіті українську кооперативу, котра існує ще до нинішнього дня — та має тільки цю хибу, шо ще не вмер у ній дух „музичної компанії“. А з того музично-алкогольного духа повстало у Ростоді вже не мало зла.

Повстали між членами читальні і кооперативи: непорозуміння, зависть, злоба й ненависть, котра перемінилася в лють - засаду: „Як не маєш на поконання свого брата правди і сили, то злобним словом шепотом мордуй його й розпинай“.

З такої атмосфери особистих поракунків зробилася у Ростоді „політика“.

Читальня „Просвіти“ в Ростоді розвязана. Вношені рекурси, другий підписало 59 повнолітних мешканців Ростокя, не були успішні.

Кооператива підпала під Варшавський Кооперативний Союз.

Заложена в 1935 р. у Ростоді читальня Качковського не проявляє, майже, ніякої ділової діяльності.

Сьогоднішня ситуація у Ростоді робить вражіння, шо час не дозволить росточанам погубитися на мнівцях нинішних днів.

Н. Ка.

Церковні брокати, борти, френдзлі, панаму і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, готові фелони, фани, пауки, хрести, чаші, дзвони, прапори для Товариств і відзнаки, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і кадило

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/1.

і в її склепах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемишлі, вул. Косцюшка ч. 5.

ПОВИНКИ

Як марнуються великі здібности. У селі Бонарівці коло Стрижева викрили, що один молодий господар виробляє рушним способом паперові двадцятьзолотівки. Гроші пізнали від правдивих тому, що фальшиві були ясніші та на гіршому папері підроблені. Винного арештували, розправа відбудеться перед судом присяглим у Ряшеві, оброну веде українець, адвокат Г. Нічка з Фриштака. Грошей не вільно підроблювати, за це високо карають, одначе в цьому випадку оборона повинна вказати, що обвинувачений не міг виробити таких фальсифікатів, які не тяжко було би розпізнати та він теж не з жадоби захотів виявити свої здібности.

Може кращі большевицькі відзнаки? В Улючі над Сяном, на Вознесення був празник. Побожні люди по святій Хвалі Божій купували собі різні пам'ятки з цього відпусту. Так теж й Осип Ковальчик мав приблюзи невеличку синьо-жовту ленту та на ній образець Матері Божої з Ісусом. Це не подобалося одному „панові“ з Мриголода, казав що „відзнаку“ викинути, бо такого не вільно носити.

Не вільно вивозити збіжжя за границю. Рада міністрів видала розпорядок, яким заборонила від 1. серпня ц. р. на цілий рік вивозити з Польщі пшеницю, жито, продукти їх перемелення, овес, отруби.

Грім убив стареньку матір. Дня 14. липня ц. р. вдарив грим у хату Беньковського у Військмі коло Сянока та вбив у хаті його стареньку матір Анну. Хата згоріла до тла, шкоди великі.

Пропав у філях Сяну. В селі Дібровій коло Динова втопився в Сяні молодий польський студент теології, що приїхав з Дембці коло Ряшева до свого товариша в Дібровій.

День святий треба святкувати. В селі Голучкові повіт-Сянік, господар Гриць Пішко рвав черешні в дні празника Пренайсвятішого Серця Ісуса й в дні святого Петра й Павла, хоч в цьому дні в місцевій парохії річний празник — та разом з жидами поїхав він до Сянока продавати ці нещасні черешні. Памятай недобрый чоловіче, що Господь усе бачить, маеш шість днів до праці,

семий Божий треба шанувати. Що тобі з достатків, як ласка Господня відвернеться від тебе? Не роби цього більше, щоб по невчасі ти гірко не жалувів!

Замало дають кави... В слі Лодині коло Сянока провадить якась „добродійка“ зо Сянока для місцевих польських дітей „півколонію“. Цікаве, що діти з тої півколонії (щось около 25 штук), коли йдуть з своєю панею на прохід і подорозі подибають у саді яблука, або в полі горох, моркву — як саранча все позривають, хоч ця пані це все бачить. Яка наука в такій „виховній півколонії“?

Поліціянти мають бути чемні й тактовні. У звязку з випадками, де поліціянти ставилися прилюдно до інтересентів невідповідно, головний командан поліції генерал Заморський оголосив характеристичний приказ до всіх поліційних одиниць. Приказ зазначає, що поліціянти мусять відноситися до публіки як найбільше чемно й тактовно. Строго заборонюється вести розмови підчас служби насмішливо і т. п.

Присилайте дописи й передплату — від Вас залежить, чи часопис буде стало на 12 сторінок.

Слабий рік для пасічників. Пасічники в Лемківщині завелися цього року на бджолах, які дали дуже мало меду. Причину слабого року пояснюють посухою. Пасічницька праця не оплатилася. Ще гірше з цього річними зборами збіжжя, ледви насіння вернеться. За те овочеві дерева зародили незвичайно обильно, але овочами не відженеш голоду від хати. Найгірше буде з зимівлею домашніх тварин, бо паші теж обмалю.

Грім спалив нафтовий закін. В часі бурі, що перейшла над короснянським повітом, ударив грим у нафтовий закін фірми „Альма“ на терені села Вігрно. Закін з уладженням згорів до тла на шкоду 30 тисяч зл. Також в інших промадах били громи.

Ограбили двір у Пятковій коло Доброміля невідомі озброєні бандіти; забрали все, що представляло вартість. Грабунок тривав дві години.

Передплатники в Америці й Канаді

присилайте передплату на адресу „Наш Лемко“, Львів, ул. Новий Світ, 22.

Не вільно нам забувати, що всілякі

ЦУКЮРКИ
ШОКОЛЯДИ
Й СОЛОДКЕ
ПЕЧИВО

купуємо тільки з правдиво української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

Напад на ратушеву сторожу в Тарнові. Якись ножівники замордували на ратушевій вежі в Тарнові двох вартівників та зрабували своїм жертвам около 120 зл. Поліція арештувала одного ножівника, на якому найшли свіжу кров.

Вже появился Ювілейний Календар „Просвіти“ на 1938 рік. Календар має понад 250 сторін друку і коштує тільки 1.20 зл. Читальні, кооперативи та всі інші установи і свідомі громадяне подбають, щоб цей календар знайшовся в руках кожного українця, бо „Просвіта“ на це заслуговує. Питайте за ювілейним календарем „Просвіти“ по всіх книгарнях, Філіях і Читальнях „Просвіти“, кооперативах і в мужів довіря „Просвіти“. Зголошуйтеся на продавців календаря за відповідною винагородою. Кожний покупець знайде в календарі ще й стінний на 1938 рік як безплатний додаток. Замовлення слати на адресу: Книгарня „Просвіти“ — Львів, Ринок ч. 10/1.

Пам'ятки нашої слави. Український учений, др. Ярослав Пастернак зі Львова переводить розкопи в Крилосі біля Галича. Він віднайшов давно пошукувану найбільшу святість Галицько-Володимирської Держави, саме катедру княжого города Галича, побудовану нашим українським князем Ярославом Осмомислом у половині XII. сторіччі. Є це величава будівля, яка дорівнює соборові святої Софії в Києві. З усіх сторін краю напливає український нарід, щоб оглянути пам'ятки нашої слави.

Чи Ви вже закупили шкільні підручники для шкільної молоді? Як ще ні, замовте їх негайно в Книгарні Рідної Школи, у Львові, вул. Сикстуська.

Штрайки. В тартаках у Грибові, Фльоринці й Полянї, повіт Новий Санч заштрайкували всі робітники, домагаючись 10 проц. підвишки за працю та збірної умови.

Початок науки в школах назначений на день 3. вересня.

**1000 нових покупців
знаменитої пасти
ЕЛЕГАНТ
дасть працю
1-му безробітному, що є Вашим
братом!**

Арештували комунарського агітатора в Криничі, коваля з Поворозника, побратима інж. Сергія Дуркота, що агітував за виїздом до „большевицького раю“.

Не вільно фотографувати у прикордонній полосі, вдовж цілої Лемківщини, у пасі 30 км. від кордону. Аматорам у прикордонній полосі можна робити знімки виключно на терені свого обійстя. Знімати в інших місцях заборонено; кара за цей переступок до 3 місяців арешту, або 3 тисячі зл. гривни, або обі карі разом.

Новий український літак в Америці. Наші брати за океаном закупили новий літак за 10 тисяч доларів. Літак назвали ім'ям столиці України „Київ“. Це разом з літаками „Україна“, „Львів“ уже третій український літак.

Померла дружини Богдана Лепкого. У Кракові померла 9. серпня ц. р. Олександра Лепка, дружина відомого нашого письменника Богдана Лепкого, у 60. році життя. Похорони відбулися в Кракові в середу 11. серпня. В. І. П.

Кара за святотацтво. В Новому Санчі відбулася судова розправа проти 18-літнього Феся Молодця, що вкрав із греко-католицької церкви в Матієвій золоту чашу зі святими Тайнами, які під церквою висипав на землю. Чашу розбив і продав коршмареві за кілька папіросів. Його засудили на півтора року в'язниці й 5 літ у заведенні для неоправаних. А що з коршмарем за купно краденої річі? Його треба

Зернята диких яблунь і груш купує по високих цінах фірма А. Терпиляк

Розсадники овоч. дерев та насінне господарство в Залукві, почта і станція Галич. — Телефон Галич № 1; ПКО № 500.855. — Поучення, як треба збирати зернята, щоби були придатні до вжитку висилаємо почтою. — Перед збирання зернят жадайте поучень та інформацій!

строго покарати, бо як жиди не будуть купувати крадених річей, не буде крадіжей ані святотацтв.

Ще одна п'явка. Жидівське насіння напосілося на рештки карпатського багатства, тому буде в Тарнавіці паровий тартак, щоб глотати смереки й ялиці. Цікаве, чи додержать хоч умови, що на цьому тартаку мають працювати місцеві люди?! Тарнавчани не дайте себе за шпіритайку продати...

Згоріло приходство. В Жегестові згоріло внаслідок необережності з вогнем ціле греко-католицьке приходство зі всіми забудуваннями на шкоду біля 30 тисяч злотих. Гарна почалася господарка... в Жегестові згоріло приходство... у Криничі продають...

Повідомляємо всіх наших Дописувачів, що всі листи ми одержали та в чергових числах помістимо всі дописи. Ми шануємо кожне слово з нашої Лемківщини. За це приєднайте нам нових передплатників.

Хто виконав атентат на полк. Коца. Бомбовий атентат на полк. Коца виконав Войтїх Беганек, з села Ружополе повіт Кротошин, людина з кримінальною минувиною. Він згинув від вибуху при заковуванні бомби під віздовою брамою віллі полк. Коца.

Вчинок божевільного. В Бечу коло Ясла 37-літній божевільний Гаєвскі замордував сокирою 3 дітей, а жінку й четверту дитину тяжко ранив. Його завезли до Кульпаркова.

Страшна буря навістила села в Березівщині. Сила бурі була така велика, що в Динові, Бахурі та інших селах виривала берези й оводіві дерева з корінням. Град величини ліскових орїхів знищив збіжжа, яке ще було в полі й овочі в садах.

Причина повільних жнив. Це не в нас, бо наші жнива вже кінчаються; але в червоному „царстві“. Там робітники в полі покидають машини й втікають до міст, бо їх директори не платять їм за роботу, лише робітничими запрацьованими грїшми напихають свої кармани та гуляють, а робітничі родини гинуть з голоду.

Язва гусениць. Гусениці білохикапустиці масово нищать поля, городи й сади. В деяких сторонах Лемківщини щезла з піль і городів капуста, яку гусениці вижерли до качанів. Гусениці треба збирати й палити, щоб урятувати решту городовини.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що

найкращим дитячим, національним часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель і товариш українських дітей. Гарно ілюстрована книжечка „Дзвіночок“ вміщує щомісяця цікаві оповідання, казочки, байки, вірші, сценки, загадки, шаради, ребусики, пісні з нотами і т. д. — Чи Твоя сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Кошт малий, бо всего 2 зл. вносить річна передплата. (Поодинокє число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

Добрий заробіток.

Підчас літньої пори, по деяких селах Лемківщини жиди мають спеціально добрий та дуже легкий заробіток. Який саме? А такий, що купують від лемкинь борівки, черниці, гриби, а особливо малини. Оце має такий жидяга кілька великих бочок — і кожного вечора приносять йому лемкині повні коші малин таї зсипують до цих бочок. І так що дня, вечером, засипують йому по кілька бочок малинами. За одно кільо малин він платить їм по 0,20 грошів.

Жидяга відставляє ці малини більшим відборяцям на соки, продаючи їм один кільограм по 0,35 грошів т. є 35,00 злотих за 100 кг. Лемкові, за відставу, платить 10 злотих. Отже остає йому 14,00 злотих чистого зиску. Як так жидяга відставить хоч би тільки 10 бочок малин по 100 кг, то має 140 злотих чистого зиску. А можуть бути і такі, що відставляють і по 50, 100 кг. бочок малин. А що лемчата? Лемчата приглядаються, але не приходять до голови по розум, чому жид і жиденята не ходять голодні, босі і в подертих гачатах.

**ЖНИВА ВЖЕ СКИНЧЕНІ,
ЗБІЖЖЯ В СТОДОЛІ.**

Але господар не має тепер часу молотити збіжжя. За те сотки тисячів щурів його молотить. Один щур зїдає денно кільо зерна. Тому треба негайно винищувати тих шкідників. Щурів нищить Ратина й Ратиніна, пильні миши вигублює Мишина. Застосування в цілому світі.

„SEROVAC“

СП. з О. О.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Наша Сандеччина зблизька.

Освітньо-організаційний огляд. (Докінчення).

Неписьменна й без світогляду людина це живучий труп, котрий живе на землі нате, щоби його на всі сторони визискували! Як риба без води, так людина, в нинішніх часах, без знання не може належно жити! Тому сандецький неуч, як не хочеш, щоби ти й твої діти гинули в темряві й були рабами духа — не жалій на рідне друковане слово гроша! А тимчасом наше знання ще на триста дорогах **Читальні наші**, в нашій Радеччині постигла відома дорога. На їх місце, легенько, понароджувалися „очаги“ Качковського. Діяльність тих „очагів“, крім тих, котрі своє знання черпають з української літературної скарбниці, паперова, або жадна. Дальше, про помочі типів криницького „русина“ твориться по селах нашої Сандеччини „Кулка Рольніче“. Під теперішню пору є їх щось, уже, вісім. Охотничих Стражи Огньових“ є 6; є також декілька „Звйонзкуф Резервістів“ і Л. О. П. П.-ів.

Почитність друкованого слова в нашій Сандеччині така: Глос Подгаля, Взорова Заграда, Пльон, Пломик і Промичек, Порадник Спудзельчи, Зедночене, Лемко та Земля і Воля.

З нашого рідного друкованого слова найпочитнішими є: Наш Лемко, Народня Справа, Комар, Наш Прапор, Новий Час, Діло, Дзвіночок, Український Пасічник, Українське Юнацтво, Світ Дитини, Український Бескид, Сільський Господар, Правда, Христос Наша Сила, Місіонар, і др.

І так що солтис — то читач: Глосу Подгаля, Взоровей Загороди, Пльону й Лемка. Що „Кулко Рольніче“ то Взорова Заграда та Пльон і т. д. Одначе не треба забувати і про тих наших братів, котрих організує — музика, комуна, неділяма і т. ін. І їх треба вразумити, бо тоті бідаки духові не знають, що творять.

Під самоврядним оглядом у нашій Сандеччині створено чотири ніби чисто лемківські волости: Лабову, Тулич, Кривицю-село й Мушину. 6 чисто наших сіл давнішої Сандеччини: Матієва, Складиста, Мала розтока, обі Вірхомлі, Зубрик, попали до чисто польських гмін Навойової та Північної.

По селах тепер маємо радних і солтисів, а в зарядах волосних по двох лемків і по двох не лемків. У цих селах, що попали до польських волостей маємо тільки радних, солтисів та заступників. В чотирох осідках волосних зарядів: Лабова, Тилич, Криниця-Живець, Мушина, маємо крім церков також і костели. Число вірних прибуває. Як бачимо то вибір волосних осідків був **трафний**.

Під шкільним оглядом витворився в селах нашої Лемківщини такий стан: „руснаки“ „трабують“, щоби собі теперішнє учительство забрали. Українці як на початку так і тепер говорять: Як світ світом, ще такого стану, щоби „племяно“ мало в школі свій говір, не бувало! Одначе, добре було би, якби всі ті, що мають себе за „руснаків“ і ті, що мають себе за укра-

їнців, у шкільних справах руку в руку пішли.

При кінці слід ще згадати, що на 48 осель нашої сандецької Лемківщини є 32 церкви, 36 народних шкіл, 12 детальічних продажій алькоголю. Коли взяти ліз увагу, що „деталічна“ у нашій Сандеччині не багато ріжниться від шинку, та що майже кожна крамниця і кобудома мати 102 осередків пияоператива продає вино й пиво, то чення.

В 1903 році наша Сандеччина числила 24,292 українського населення, 1,059 поляків і 1.004 жидів. У 1936 році це число побільшилося: поляків 6.970, жидів 5,088, українців-лемків 26,214 (з того 3.861 православних). Такий то короткий огляд нашої Сандеччини зблизька.

Одарка Тятива.

—0—

З вороблицьких гараздів.

У Вороблику, коло Риманова, українці заложили „Сільський Господар“, а доморослі москалі собі мертвий „Рольничий рускій союз“. Минулого року українці запровадили Дитячий Садок, вони давай і собі в цю дудку грати. Та щоби хоч чесною конкуренцією, а то постаралися оклеветати перед короснянським староством „домек мали, окна мале, занечищони, загжибйони“ і т. п. нісенітниці, що треба було багато заходів, щоби збити оті „аргументи“ й одержати дозвіл на садок у цьому році. На тім ще не кінець, бо „чужорозумовці“ з Вороблику ухвалили з громадської каси поміч в квоті 150 зл. на дитячу кольонію, спровадили „істинную“ московку й давай з церковної проповідниці вербувати дітей, обіцяючи навіть харч...

Кажуть, що ще „хтось там“ кинув... на ціль тої кольонії 100 зл., а отець дадуть молоко, ще „хтось там“ дасть дрова й кухарку й „лапка на мухи“ готова... А майбутність дітей кого обходить? „Не знав дід і я ніт“...

„Вправді в українців і гарно вчать, і учителька спеціально по курсі для таких діточок, і... але в школі за дармо їсти дають та ніхто боком ся не буде смотрів“... Ще тамтой боїться за „посаду при колеї“...

Та... Прийде час, заговорять
І Дніпро, і гори,
І потече сто ріками
Кров у синє море.

писав наш пророк Шевченко, премудрого немудрі одурять. Хтось запитається чиї ми діти а тоді соромно буде очі показати завинившому.

Цар Микола впав, Габсбурги впали, впаде ще й Сталін зі своїми прихвостнями і всякий враг, бо нема нічо крім Всевишнього і Правди вічного на світі!

Оцінка вартости забезпечення мешкальних і господарських будинків є тепер дуже низька. Тому необхідним доповненням цього забезпечення є забезпечення господарських знарядів, хатньої обстанови, лаші й збіжжя, що їх переводить під найкориснішими умовами

Т-ві Взаїмних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руська ч. 20.

Вирівнюйте передплату та присилайте належитість за книжки!

Юліян Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

(Продовження).

Кобиле, невеличка оселя над обома берегами річки Закобили, творить межу між Березівським і Стришівським повітами.

Кожушке, український присілок парохії Полонної (4 км.) поблизу містечка Буківська.

Кожушка, село, віддалене 6 км. від парохії Велика Вірхомля в Сандецькій Землі.

Колачийці, село коло Ягайлоських Лучок у Короснянській Окрузі. (Порівняймо слова: кожух, кокошка, кокошлик, колач з назвами цих сіл, — виясниться нам — хто закладав ці оселі).

Комборня, польське село (давніше звалося Кальтборн) біля Коросна.

Конечна, українське дочерне село парохії Ждині в Горличчині, з українською греко-католицькою церквою святого Василя Великого, колись самостійна парохія в 1800 році прилучена до Ждині.

Конечкова, польська оселя біля Стрижева; давніше приналежна до Близянки.

Королева Руська, українське село, віддалене 16 км. від Грибова, з українською греко-католицькою церквою Рождества Пресвятої Богородиці, збудованою в 1815 році. Це село відоме вже в XV. сторіччі з різних судових документів про купню ерекціонального поля, данини й права села.

Королик Волоський, велике українське село, віддалене від заждівленого містечка Риманова 10 км., з українською греко-католицькою церквою Перенесення Мощей святого Отця Николая, збудованою в 1843 році, поселене в XIV. сторіччі; зразу звалось село Короликова. До Сянока 37 км., до залізниці в Риманові — Вороблик Шляхоцький 15 км.

Королик Польський, віддалений 1 км. від Волоського (з лат. парохією й костелом).

Коросно, місто на шляху Загір'я-Тарнів, відоме з гутярського промислу; копальні й рафінерії нафти. В 1445 році мало це місто самоуправу на основі магдебурського (німецького) права й підля-

гало вищому судові на сяніцькому замку (АГЗ III 118).

Костарівці, українське село, з українською греко-католицькою церквою Преп. Симеона Стовпника, збудованою в 1872 році, віддалене 7½ км. від Сянока, 4 км. від залізниці в Руській Дубрівці; поселене ще в княжих часах (XIII—XIV сторіччя). Пізніші судові записки АГЗ XI 1908.

Костева (Коштова), українське село в Динівщині, віддалене 3 км. від Бахіря, приналежне до перемиського повіту. Це гарне й свідоме українське село.

Котань, українське дочерне село, віддалене від української греко-католицької парохії в Крампній 3 км., з українською греко-католицькою церквою святих Безер, Косми й Даміяна, збудованою в 1841 році. Найблище містечко (17 км.) Змигород.

Котів, українське село, приналежне до української греко-католицької парохії (3 км.) в Лабовій, Новосандецької Округи.

Крампна, українське село, віддалене 33 км. від Ясла, 15 км. від Змигороду, з українською греко-католицькою церквою святих Безер, Косми й Даміяна, збудованою в 1782 році; поселене в XIV сторіччі.

Красна (Коростенка), українське село, віддалене 20 км. від Коросна, від залізниці в Стрижеві 16 км.; з українською греко-католицькою церквою святого Архистратига Михаїла, збудованою в 1914 році; поселене в XV. сторіччі.

Крем'яна, давніше чисто українське дочерне село Яблоніці Руської (2 км.) з українською греко-католицькою церквою Введення Пресвятої Богородиці, збудованою в 1867 році; в 1880—1889 роках перейшли мешканці села масово на латинський обряд (гляди: Східніми межами Лемківщини, Львів, 1937).

Крива, українське село в Горличчині, віддалене 6 км. від Незнайової, 26 км. від Горлиць, з українською греко-католицькою церквою святих Безер, Косми й Даміяна, збудованою в 1924 році.

Криве, колись чисто українське село, віддалене 8 км. від Дудні, 25 км. від Березова, з українською греко-католицькою церквою Успення Пресвятої Богородиці, збудованою в 1759 році; давніше самостійна греко-католицька парохія.

Далі буде.

Українські греко-кат. дерев'яні церкви на Лемківщині

З життя наших Братів за океаном.

Незвичайно мило поділитися з нашими Читачами вісткою, що наші Брати з Лемківщини за океаном займають чільне місце в суспільно-політичному житті нашої великої української еміграції у вільній землі Вашингтона.

Український Народний Союз у Вашингтоні згуртував біля себе майже всіх наших емігрантів на вільній землі Вашингтона. Недавно відбулися великі наради цього Союзу, на котрих присутній Українського Народного Союзу, громадянин М. Мурашко підкреслив, що У. Н. Союз і надалі буде держатися давніх ідеалів і дбатиме про добро нашої української еміграції та Старого Краю. Крім 316 повноправних українських делегатів і 18 членів були присутні на нарадах представники американців. Саме підсекретар скарбу та один з провідників Демократичної Американської Партії Льюренс Вуд Робертс висказав свою похвалу для українських емігрантів — головню вуглекопів, що у великій мірі причинилися для здобуття Пенсильванії для президента Злучених Держав Північної Америки — Рузвельта.

Відтак др. А. Кібзей подав до відома, що звязки української еміграції з політичними кругами Америки значно поширилися та що українці серед них уже добре відомі.

Адвокат Михайло Пізнак з Нью Йорку представив зібраним конгресмена Джана Бойлена з Нью Йорку, котрий підчеркнув лояльність українців та їх боеві прикмети та закликав українців до організації словами: „Пам'ятайте, що тут нічого не можна робити без організації!“

З черги адвокат Роман Смуз з Шікаго представив конгресмена Адольфа Сабата з Шікаго, що є найстаршим членом конгресу; цей у своїй мові підчеркав, що українські емігранти використали вповні всі нагоди американського громадянства в часі війни та миру. Він взивав українців бути лояльними супроти своєї прибраної вітчизни та супроти своєї національності, що одно другому цілком не перечить.

Відтак конгресмен з Конетикот Герман П. Коплемен згадав про своє походження з України та пригадав на свої заходи добути при-

знання для української самостійності. Він радив українцям не журитися, що вони ще не мають свободи, бо „Риму не збудували за один день. Його будували довго, але всетаки збудували“. Він висловив своє переконання, що Україна мусить бути самостійною державою.

По ньому забирали голос конгресмен з Каліфорнії, Пенсильванії, Мінесоти та других стейтів північної Америки.

По українськи привитав делегатів поручник Американської Армії Теодор Колякука, що працює у Вашингтоні, у відділі кватрування війська. Цей син нашої передплатниці громадянки Євдокії Калякука, українки-лемкині, котра своєю ідейністю та безкорисними успішними трудами багато добра зробила для нашої спільної ідеї. Честь їй за це!

Слід також згадати, що на наради конвенції (переведення договору міжнародного характеру) Українського Народного Союзу прибули привитати делегатів три американські сенатори. Сенатор Роял С. Ковпланд ствердив, що Український Нарід признаний за один з найстарших зпоміж культурних народів, які знає історія. Цей нарід іще краще відомий зі своєї боротьби за волю та ідеали свободи. Тому саме українці є такі лояльні супроти Америки, бо вони переконані, що ті ідеали свободи слова, віри, зборів та організації в Америці можуть найкраще проявитися. Зокрема сенатор підчеркнув, що він займається основно еміграційними справами. І тому, говорив він, коли б якому українцеві сталася яка кривда в емігрантських справах, то хай покривджений дасть про це йому знати, а він подбає, щоб його справа була якнайсправедливіше полагоджена.

Сенатор Мур з Нью Джерзі запевнив, що він знає історію України, шпихліра Європи, та далі згадував, що знає душу емігранта, бо він є сином бідного ірландського робітника (Ірляндія це західний острів Бритійського архіпелагу, відділений від Великої Британії — Англії зі столицею Лондон — Ірландським морем, позатим облітий Атлантийським океаном. — Ірландська держава господарської самостійності ще не має, мешкан-

Коли у Вашій хаті хтось курить то зверніть йому увагу, що кожний український курець вживає тільки

ТУТОК І ПАПЕРЦІВ

„КАЛИНА“

з української кооперативної фабрики „Будучність“ в Тернополі

ців два і пів мільйона), котрий ніколи не мріяв про те, що його син може стати губернатором стейту й потім секретаром. Приглядаючись Українському Народові, говорив бесідник, ми набираємо переконання, що він не може пропасти, бо він вірить у Бога й свободу. А такий нарід ніколи не пропаде.

На закінченні конвенції Українського Народного Союзу вибрано головний уряд з Миколою Мурашко як председником, Дмитром Галичин, секретарем, Романом Слобдоян — касіером; до Контрольної Комісії увійшов Дмитро Капітула родом зо Свіжової коло Змигороду, др. А. Кібзей; радні: Т. Шпікула, І. Лисак, Микола Давискиба, І. Гузар, О. Зайоточний, І. Ваверчак, В. Дідик, Ю. Баволяк і Ст. Паливода.

Подяка за щедрий дар.

Комітет Будови Українського Народного Дому „Сільського Господаря“ у Виробликах, пересилає оцим найцирріші вислови подяки і староукраїнське „Боже заплать“ — „Обеданню Українського Народного Союзу“ в Джерзі, Н. Дж. в Америці, за щедрий дар у квоті 50.— амер. доларів, висланих на руки Т-ва „Просвіта“ у Львові, а призначених на будову Нар. Дому у Вороблику.

Вороблик, у серпні 1937. р.

За Комітет Б. У. Н. Д. С. Г.
у Воробликах

голоа:

А Галько

секретар:

Ст. Вархоляк

Чи Ви пробували вже

„ПРАЖІНЬ“

Якщо ні —

то купіть сейчас і спробуйте, бо це дуже смачна і здорова кава для дітей і для старших!

Вирабляє кооп. фабрика домішок до кави

„Суспільний Промисл“

Львів — Богданівка ч. 30.

ЛОСЄ, НОВА ВЕСЬ, НОВОСАН- ДЕЧЧИНА.

В день сімдесятьдволіття народження Їх Експеленції Кир Митрополита Андрея Шептицького, в нашій матірній церкві в Новій Веси, відправив торжественну св. Службу Богу наш канонік Всч. о. Смолинський Василь, до якої долучив молитви до Всевишнього з просьбою о уділювання сил, нашому Князеві Церкви Митрополитові, в дальшій праці для нашого Народу. — По скінченні св. Служби Божої, наш канонік в палких словах начеркнув значіння Експеленції Митрополита для нашого Народу, представив працю Їх для нашої Церкви, та нашої вужчої Батьківщини Лемківщини.

По скінченні річевої промови, Всч. о. канонік вніс для Експеленції Митрополита „Многолітствіє“, яке відспівав дуже гарно церковний хор зложений з новівсян і лосян, під управою п. Льва Кобанього. Цілу св. Службу Богу також співав цей церковний хор.

Лосянин.

ПОЛЯНИ - МИСЦІВСЬКІ КОЛО КРАМПНОЇ.

Дня 18-го липня ц. р. основано в нашому селі господарсько-споживчу кооперативу на статутах Р. С. У. К. Від довшого часу ведено приготування й освідомлення села про ціль і завдання кооперативи, аж вкінці праця свідоміших одиниць увінчалась успіхом.

Це не подобалось нашим сусідам. І хоч самі нарікають, що в селі аж два жидівські склепи, хоч самі були ще донедавна за створенням кооперативи, то однак, коли кооперативу основано, вони тепер змінили свою думку! І чисто господарську справу „закрашують“ політикою! „Залужце рускон, то і ми впішеми се“ — кажуть. І тут власне на цім місці хочемо відповісти тим, що таке говорять: Не робіть з нас політиків, бо нам добро села на серці. Кажете нам заложити „русску“ кооперативу. По що ж нам пхатись між чужих, коли в нас своє рідне, таке нам близьке. — Коли би Ви радили нам, маючи на увазі добро села, а не що інше, тоді ви може б і послухали Вас; та

ми розуміємо аж надто добре, про що Вам ходить: Всі Ви, що намовляете нас до „русскої“ кооперативи, пригадайте собі, а якщо Вас тоді не було між нами, розпитайте таки наших людей, вони розкажуть Вам історії „русскої“ кооперативи в нас і яка доля стрінула їй! Другої такої нам не треба! — Не допоможуть тут ніякі підшепти ні намови, бо хоч повірять Вам ті, що ближче Вас стоять, ті, що скажуть так, як їм заграєте і, що на правду звикли примикати очі, ті, яким село вже не повірять, бо добре пізналося на них, то загаль села бачить правду й за нею піде! Без Вашої поради! А Вам радимо лишити нас в спокою, даремне не трудитесь! Хиба не знаєте Ви, що заборонений овоч найкраще смакує?

А тепер ще кілька слів до тих „ніби наших“, що боячись стратити ласку й маючи власне добро на увазі, йдуть проти волі загалу. Послухайте, що каже наша приповідка: неправдою світ перейдеш, назад не вернеш. Памятайте теж про те й заверніть зі злої дороги ще поки час!

Член кооперативи.

СЕМУШОВА, ПОВ. СЯНІК.

Дня 25. липня ц. р. відіграв Аматорський Гурток при місцевій Читальні „Просвіти“ штуку п. н. „Розумний і дурень“. Аматори вивязалися зі своїх завдань добре.

Слід замітити, що проби на згадану штуку відбувалися серед „найгорячішого“ жнива. Однак Аматори на те не зважали. Кожний аматор старався, щоби кожного вечора бути на пробі.

Перед виставою й по виставі відбулася танкова забава. На саму забаву розпродано понад 100 білетів. Були на ній хлопці й дівчата з усіх

Купуйте тільки
найкращі шевські кілки
ДЕНДРА

фабрика
у
у Львові

вул.
Потоцького
ч. 85 а.

ВДОВИ і СИРОТИ тих мужів і батьків, що були забезпечені на життя, найбільше можуть сказати про те, чим була життява безпека заключена їх батьком в Товаристві „КАРПАТІЯ“.

дооколичних сіл. Дуже приємно, що крім Просвітян, багато було таких, що вважають себе може й досі „русинами“. Про те всі бавилися взірцево, як Одній Матері Діти. Всі бавилися так, як це годиться нашим свідомим українцям. Заслуга в тім в першій мірі молоді зі Семушови, що нераз, щоб вдовольнити Гостей, самі менше бавилися.

Значну частину чистого доходу призначено на місцевий дитячий садок.

Честь Вам Просвітяни!

Свій.

БОНАРІВКА КОЛО СТРИЖЕВА.

Свято Пренайсвятішої Евхаристії відбулося в нашому селі як найвеличавіше. Завдяки великій праці нашого пароха, отця Івана Ключаса та відповідній підготовці всіх наших культурно-освітніх товариств і установ побудовано чотири престоли, гарно замаєні квітами, килимами, вишивками кожний престіл на інший лад. Перший престіл стояв біля дороги від східної сторони церкви, побудований Читальнею „Просвіта“ й Кружком „Рідна Школа“; другий від півночі Т-вом „Луг“ і споживчою кооперативою „Згода“, третій від заходу Кружком „Союзу Українок“ і кредитовою кооперативою „Ощадність“, четвертий від полудня Брацтвом Ч. Покрова Пресвятої Богородиці. Найкаший престіл був Луговиків, до його йшла процесія крізь тріюмфальну браму з написом: „Витай між нами Христе, витай!“ При кожному престолі стояв Заряд Т-ва, що при читанні святої Євангелії держав святу книгу в руках, малі дівчата сипали квіти, а луговички й луговики стояли в ряді. (Шкода, що знімка затемна та не могли ми дати кліші — Ред.).

Одночасно записуємо в культурну хроніку нашої Лемківщини дуже цінну подію в пошану українському життю, саме про врочище відсвятування в Бонарівці 10-тиліття існування споживчої кооперативи „Згода“, одної з найкращих кооператив у Лемківщині та

10 ліття ревної душпастирської праці нашого духовного провідника, Впр. о. декана Івана Ключаса в Бонарівці.

З цього приводу складаємо разом з нашими Братами в Бонарівці якнайщиріші бажання Впр. отю Деканові кріпких сил до дальшої праці для слави нашої Небесної Матінки й Христа-Царя, — а Кооперативі „Зогда“ бажемо багато нових членів і створення своїх філій у Стрижневі і т. д.

МОРОХІВ КОЛО ЗАГРЯ.

На весіллі Івана Гриця з Наталкою Попович у Морохові зложили весільні гості добровільно на Рідну Школу квоту 2.65 зл. Боже заплать!

ТЕРЕБЧА КОЛО СЯНОКА.

Староство в Сяноці покарало Миколу Ваганка в Терєбчі карою 10 злотих, або 2 дні арешту за переведення в Терєбчі без дозволу влади збірки на „Рідну Школу“.

ПАВЛОКОМА КОЛО БЕРЕЗОВА.

В нашому селі, як щороку, так і в часі цьогорічних Зелених Свят відбулася торжественна панахида на могилі Українських Стрільців. По всятій Хвалі Божій вийшла процесія з церкви в сторону могили, співаючи побожні пісні. На могилі відправив панахиду Впр. о. Василь Шевчук, місцевий український душпастир. По панахиді всі розійшлися спокійно до хат.

ДОБРА ШЛЯХОЦЬКА КОЛО МРИГОЛОДУ.

Аматорський Гурток з Володжда давав у Добрій в салі Народнього Дому релігійну виставу п. н. „Голгофта“. Всі аматори вивязалися якнайкраще зо своїх завдань, слухачі з великим зворушенням і заінтересуванням слідували за грою аматорів. Було багато гостей з Доброї та чужих, тому й дохід був би не найгірший, але треба було заплатити 11 зл. за дозвіл на виставу, бо добрянській шляхті чомусь не дуже спішно до „Просвіти“, лише до „Кола шляхецького“ — декому навіть до комунарського „Щастя“. Час Добрянці піти до голови по розум і заснувати в селі читальню „Просвіти“. Направду, з вас сусіди сміються!!!

ВАРА, ПОВІТ БЕРЕЗІВ.

По довгих стараннях відбулися в нашому селі оснувальні Загальні

Збори Кружка „Рідної Школи“. Головою Кружка вибраний Андрій Бернадик, містоголовою Андрій Любович, секретарем Володимир Глушек, скарбником Михайло Луць, бібліотекарем Андрій Тимцьо.

Новозаснованому Кружкові бажемо якнайкращих успіхів у культурній праці — водночас прохаємо наші українські Видавництва у Львові вислати нашим Братам у Варій книжки до їх бібліотеки.

ЛОДИНА КОЛО МРИГОЛОДУ.

За шапку мазепинку, спровожену з робітні Українських Інвалідів у Львові, покарали громадянина Володимира Присташа 5 денним арештом. Крім того за співання з товаришами пісні „Гей у лузі червона калина“ покарали теж Присташа на донесення зредукованого солтиса з Лодини карою двох днів арешту. На внесений відклик сяницький суд побільшив кару на 7 днів арешту.

СЕМУШЕВА КОЛО СЯНОКА.

Осип Стадник з Семушевої пішов аж до Риманова, щоб заробити дещо на вдержання своєї рідні. По довшій службі пан, в котрого Стадник працював, не хотів йому нічого заплатити. Покривджений забрав собі панське убрання. За це покарали його 9 місячною тюрмою. Ця сумна подія хай буде всім пересторогою, що самому не вільно робити собі справедливости, лише треба вразі опору службодавця подати справу до суду праці, де подбають, що пан мусить виплатити свому наймитові належну йому за службу.

ВОЛОДЖ ПОВ. СЯНІК.

Дня 4. 7. ц. р. приїхали до Володжда якісь пани та зажадали від місцевого отця пароха, щоб проголошено в церкві, щоб усі матері зійшлися біля 4. години пополудні зі своїми дітьми до Народнього Дому на заложення „півколоніні“. Коли ті панове почули, що у Володжі населення українське, з дива не могли вийти та сказали, що перший раз про це чують. Хоч у церкві проголошено годину збірки, пани в 4. годині застали в Народньому Домі лиш самі стіни, та, як не миті посідали на фіру й щезнули зо села як учорапній день... Володжани не хочуть кави ані дарових булок.

найвибагливішу
господиню
вдоволяє

МИЛО

ЦЕНТРОСОЮЗУ

СИНІВ КОЛО РИМАНОВА.

У цьому селі задумують будувати нову велику 3 клясову школу. Вже навезли кілька тисяч цегли. Будову зачнуть у 1938 році. Зо старої школи збудують Громадський Дім. Якщо енергійний теперішній солтис, Петро Майнош, викаже разом з другими чільнішими громадянами Синєва свою рішучість та не буде зважати на підлий спротив деяких темних одиниць, які не розуміють значіння здорової та відповідної школи в селі, слід сподіватися, що село Синів докінчить належно будову школи.

До того треба пам'ятати, що школу не будуеться на один рік, тому майстрів треба добре доглядати, щоб не спартачили будови, як приміром моста, що його ставили під Рудавкою. Поправка вже дорожча, як нова будова. — Щастя Боже до великого діла!

Ще одна коротка заввага: Село Синів на перший погляд має досить культурний вигляд. І хати криті бляхою, й садочок біля хати, в декого цементова гноївня, — але подивись брате ближче — страх тебе огортає. У селі що хата — то коршма й шпіритайка! Пиячать старі, молоді й діти. І вправи „стражаків“ кінчаються на шпіритайці. Не дивуємося таким, що здохлими кобилами гандлюють, або таким, що з Франції „великі робітники“ повтікали, та ще таким, що жидо-комунарськими наймитами стали, але в Синєві — кажуть — є ще порядні газди! Чи Ви чесні газди хочете спокійно приглядатися, як такі нікчемні типи вкривають село ганьбою? Гей, ви пане солтисе та ви радні зробіть уже раз кінець тому дикунському звичаєві, на те вибрали всі, щоб порядок був у селі! Не вільно вам говорити „що мене хтось обходить“ — ціла відповідальність за лад, здоровля, культуру села тяжить на ваших головах! Мудрій голові досить по слові...

